İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ: 2012/11)

T.C. - 19.07.2012 Tarihli 28358 Sayılı Resmi Gazete - İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2012/11)

19.07.2012 Tarihli 28358 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Ekonomi Bakanlığından:

İTHALATTA KORUNMA ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2012/11)

Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ, 27/4/2012 tarihli ve 28276 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin 2012/8 sayılı Tebliğ ile başlatılan ve 10/5/2004 tarihli ve 2004/7305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Karar ve 8/6/2004 tarihli ve 25486 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliği çerçevesinde yürütülen soruşturma sonucunda alınan kararı içermektedir.

Soruşturma

MADDE 2 – (1) Ekonomi Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülerek tamamlanan soruşturma sonucunda ulaşılan bilgi ve bulguları içeren sonuç raporu EK-1'de yer almaktadır.

Karar

MADDE 3 – (1) İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu, aşağıda yer alan tabloda gösterilen gümrük tarife pozisyonlarında (G.T.P.) yer alan eşyanın ithalatında iki yıl süreyle ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmasına, ek mali yükümlülüğün çift başına aşağıdaki tabloda belirtilen tutarlarda tespit edilmesine, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Korunma

Önlemleri Anlaşmasının 9.1 inci maddesi gereğince gelişmekte olan ülkelere muafiyet tanınmasına ve önlemin istihsali hususunda Bakanlar Kuruluna öneride bulunulmasına karar vermiştir.

“

G.T.P.	Eşya Tanımı	Ek Mali Yükümlülük (ABD Doları/Çift)	
		1.Dönem (10/8/2012-9/8/2013)	2.Dönem (10/8/2013-9/8/2014)
64.02 (1)(2)(3)	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	1,55	1,50
64.03(1)(2)(3)	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	2,40	2,35
64.04(1)(2)(3)	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden olan ayakkabılar	1,55	1,50

”

“(1) 6402.12; 6402.19; 6403.12; 6403.19; 6404.11 alt pozisyonları hariç”

“(2) 6402.91.90.00.00, 6402.99.93.00.00, 6402.99.96.00.00, 6402.99.98.00.00, 6403.91.13.00.00, 6403.91.16.00.00, 6403.91.18.00.00, 6403.99.93.00.00, 6403.99.96.00.00, 6403.99.98.00.00, 6404.19.90.00.11, 6404.19.90.00.12 gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan özel teknoloji ihtiva eden ayakkabılar hariç.”

“Özel teknoloji ihtiva eden ayakkabılar: Sportif faaliyetler için kullanılan, her bir çiftinin gümrük kıymeti 15$'dan az olmayan, tek veya çok katlı kalıplanmış tabanlı (enjekte edilmemiş), tabanı dikey veya yatay hareketlerin baskısını emecek şekilde özel olarak tasarlanmış sentetik malzemelerden imal edilmiş ve gaz veya sıvı içeren sızdırmaz yastıklar, alçak yoğunluk polimerler gibi maddeler veya etkiyi emen veya yok eden mekanik parçalar gibi teknik özelliklere sahip ayakkabılar.”

“(3) 6402.99.50; 6402.99.91; 6403.51.11; 6403.51.91; 6403.59.31; 6403.59.50.00.11; 6403.59.50.00.12; 6403.59.50.00.13; 6403.59.91; 6403.91.11; 6403.91.91; 6403.99.31; 6403.99.50; 6403.99.91; 6404.19.10.00.11; 6404.19.10.00.12; 6404.19.10.00.13; 6404.19.90.00.13; 6404.20.10 gümrük tarife pozisyonları için 1. Dönem 1,15 (ABD Doları/Çift), 2. Dönem 1,10 ABD Doları/Çift olarak uygulanır.”

Yürürlük

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

Resmi Gazete İçin Tıklayınız.

Mevzuatlar İçin Tıklayınız.

EK-1

AYAKKABI İTHALATINDA YÜRÜTÜLEN SORUŞTURMAYA İLİŞKİN ÖZET SONUÇ RAPORU

1. SORUŞTURMAYA İLİŞKİN BİLGİLER

1.1. Başvuru ve Soruşturma Açılması

Ayakkabı ithalatında uygulanan korunma önlemine yönelik uzatma soruşturması, yerli üreticiler adına İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği koordinasyonunda, İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği, Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği, Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği, Türkiye Ayakkabı Sektörü Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı, Ayakkabı Yan Sanayicileri Derneği korunma önleminin süresinin uzatılması için başvuruda bulunmuşlardır.

Konunun incelenmesini müteakip 27/4/2012 tarihli ve 28276 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin 2012/8 sayılı Tebliğ ile soruşturma açılmıştır.

Başvuru sahibi kuruluşların Türkiye'deki ayakkabı sektörünün önemli bir kısmını temsil etmekte olduğu, bir önceki soruşturma kapsamındaki incelemelerde tespit edilmiş olup bu soruşturmada da aynı bulgu teyit edilmiştir.

1.2. İlgili Taraflar ve Tarafları Dinleme Toplantısı

Soruşturma konusu eşyanın yerli üreticileri, ithalatçıları ve ihracatçıları ile yabancı ülke temsilciliklerine ve diğer ilgili taraflara görüşlerini göndermeleri ve sözlü dinlenme taleplerini iletmeleri için yeterli süre tanınmıştır. Soruşturmaya ilgili taraf olarak iştirak etmek isteyen tüzel kişilerin başvuruları kabul edilmiş ve söz konusu tarafların görüşlerinin dinlenebilmesini teminen, 7/6/2012 tarihinde tarafları dinleme toplantısı yapılmıştır. Gerek bu toplantı öncesinde gerekse toplantıdan sonra Bakanlığa yazılı olarak iletilen bilgi formları ve ilgili taraf görüşleri, soruşturma kapsamında değerlendirilmiştir.

1.3. Yerinde İnceleme

Soruşturma sırasında, Bakanlığımıza verilmiş olan bilgilerin yerinde incelenmesi ve önlemin etkileriyle devamına gerek olup olmadığı hususlarının değerlendirilmesi amacıyla, 18-20/6/2012 tarihlerinde İstanbul'da yerleşik ayakkabı üreticilerinin üretim tesislerinde yerinde inceleme yapılmıştır.

1.4. Sonuçların Değerlendirilmesi

Soruşturma sonucunda elde edilen bilgiler ve değerlendirmeleri içeren soruşturma raporu İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulunun 4/7/2012 tarihli toplantısında değerlendirilmiştir.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN

2.1. Genel Bilgiler

Soruşturma konusu ürünler gümrük tarife cetvelinin 64.02 alt pozisyonunda yer alan dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan ayakkabılar; 64.03 alt pozisyonunda yer alan dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü

deriden olan ayakkabılar ile 64.04 alt pozisyonunda yer alan, dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden olan ithal ayakkabılardır.

Ürünlerin ortak özelliği, ayakkabıyı oluşturan temel değişkenler açısından aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. 64.02, 64.03 ve 64.04 gümrük tarife pozisyonlarında yer alan ürünlerin tabloda gösterilen temel taban ve saya çeşitlerinin farklı kombinasyonlarda kullanılması ile üretildiği anlaşılmaktadır.

	BAŞLICA MALZEMELER		
TABAN	Plastik	Kauçuk	Tabi veya terkip kösele
SAYA	Plastik -Kauçuk	Tabi veya suni deri	Dokumaya elverişli maddeler

3. İTHALATIN SEYRİ

3.1. Mutlak İthalat

2007-2011 yılları ile 2012 yılı ilk 3 aylık döneminde gerçekleşen önlem kapsamı ayakkabı ithalatı miktar ve değer itibariyle aşağıda gösterilmektedir.

	İTHALAT			DEĞİŞİM (%)		
Yıl	**Miktar (Çift)**	**ABD Doları**	**B.F.**	**Miktar**	**Dolar**	**B.F.**
2005	26.731.523	355.427.763	13,3	--	--	--
2006	32.639.785	457.262.346	14,01	22,10	28,65	5,36
2007	30.468.260	508.328.621	16,68	-6,65	11,17	19,09
2008	34.882.619	589.703.013	16,91	14,49	16,01	1,33
2009	31.073.221	476.797.888	15,34	-10,92	-19,15	-9,23
2010	37.345.095	571.878.218	15,31	20,18	19,94	-0,20
2011	48.399.627	755.428.090	15,61	29,60	32,10	1,93
2011 (3)	17.117.325	239.911.621	14,02	--	--	--
2012 (3)	17.330.566	252.780.736	14,59	1,25	5,36	4,07

Önlem kapsamı ayakkabı toplam ithalatı 2007-2009 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiş ve 2009 yılında 31 milyon çift olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılından sonra hızlı bir artış trendi içine giren ayakkabı ithalatı 2010 yılında yaklaşık % 20 oranında bir artış göstererek 37 milyon çift seviyesinin üzerine çıkmış, 2011 yılında da bir önceki yıla göre yaklaşık % 30 oranında bir artış göstererek 48 milyon çift seviyesine ulaşmıştır. 2012 yılının ilk 3 aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre bir miktar artarak 17,3 milyon çift olarak gerçekleşmiştir.

3.2. Nispi İthalat

Doğrudan ve rakip ürünler için ithalatın yerli üretime oranı aşağıdaki tabloda verilmektedir. Buna göre 2007 yılından itibaren ithalatın yerli üretime oranı 2009 yılı hariç olmak üzere sürekli olarak artmıştır.

İthalatın Yerli Üretime Oranı (%)	2007	2008
	19	23
Değişim (%)		22,8
Endeks	100	123

3.3. İthalatın Piyasa Payı

Toplam tüketim içerisindeki ithal ayakkabıların piyasa payı aşağıda yer almaktadır.

İthalatın Piyasa Payı (%)	2007	2008
	21	25
Değişim (%)		17,6
Endeks	100	118

2009 yılına kadar dalgalı bir seyir izleyen ithalatın piyasa payı özellikle 2009 yılından sonra hızlı bir artış trendine girmiş ve 2009 yılında % 23 olan ithalatın piyasa payı 2011 yılında % 31 seviyesine yükselmiştir. 2012 yılının ilk üç aylık döneminde ise ithalatın piyasa payında iki puanlık bir düşüş gerçekleşmiştir.

3.4. Ülkeler İtibariyle İthalat

Ülkeler itibariyle ithalat istatistikleri rapor ekinde yer almaktadır. Aşağıdaki tabloda, yıllar itibariyle başlıca ithalatçı ülkelerin toplam ithalat içerisindeki payları yer almaktadır.

%	ÜLKE ADI	2009	2010	2011	2012 (3)
1.	ÇİN	71,00	74,00	72,90	71,70
2.	VİETNAM	10,60	9,50	9,60	12,50
3.	ENDONEZYA	8,40	7,00	7,60	7,90
4.	BREZİLYA	1,70	1,70	1,60	1,50
5.	HİNDİSTAN	1,70	1,40	1,30	1,10
6.	İTALYA	1,80	1,30	1,40	1,10
7.	KAMBOÇYA	0,30	0,50	0,60	1,20
8.	TAYLAND	1,10	1,00	0,60	0,80
9.	İSPANYA	0,60	0,60	0,70	0,40
10.	ALMANYA	0,10	0,10	0,20	0,30
11.	PORTEKİZ	0,40	0,20	0,30	0,20
12.	SURİYE	0,40	0,60	1,40	0,20
13.	BANGLADEŞ	0,00	0,10	0,20	0,10
14.	TAYVAN	0,10	0,10	0,10	0,20
15.	DOMİNİK CUM.	0,10	0,10	0,10	0,10

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC)'nden yapılan ithalat toplam ithalatın % 70'den fazlasını oluşturmaktadır. ÇHC'yi sırasıyla Vietnam ve Endonezya takip etmektedir. Bu ülkelerin ithalattaki payları yaklaşık olarak toplam ithalatın % 90'ını oluşturmaktadır.

3.5. Değerlendirme

Korunma önlemine tabi ayakkabıların ithalat verilerinin incelenmesi neticesinde özellikle son yıllarda başta ÇHC olmak üzere yurt dışından yapılan ayakkabı ithalatının yerli üretim üzerinde ciddi bir baskı oluşturmakta olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre son üç yıl içerisinde ithalat miktar bazında yaklaşık % 56 oranında artış göstermiş ayrıca ayakkabı ithalatının toplam ayakkabı tüketimindeki payının hızla artmakta olduğu gözlemlenmiştir.

4. YERLİ ÜRETİME İLİŞKİN EKONOMİK GÖSTERGELER

Yerli üretime ilişkin ekonomik göstergeler, İTKİB koordinasyonunda yerli üreticilerden temin edilen bilgiler kapsamında hazırlanmıştır. Bilgileri ileten firma ve meslek kuruluşları soruşturma konusu ürünün Türkiye'deki toplam üretiminin önemli bir kısmını gerçekleştirmektedir. Bu bölümdeki tüketim rakamları ise soruşturma konusu ürünün Türkiye'deki toplam tüketimini yansıtmaktadır.

Verilerin endekslenmesinde ekonomik göstergelerin 2007 yılındaki ve 2011 yılının ilk 2 ayındaki seviyeleri 100 olarak kabul edilmiştir.

4.1. Tüketim

Korunma önlemine tabi ayakkabıların yurtiçi tüketimine ilişkin olarak hesaplanan rakamlar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tüketim	**2007**	**2008**	**2009**
Miktar (Milyon Çift)	142	138	133
Değişim (%)		-2,7	-3,6
Endeks	100	97	94

2010 yılına kadar bir miktar gerileyen tüketim değerleri 2009 yılının ardından hızla artarak önce 2010 yılında önce 144 milyon çift seviyesine daha sonra 2011 yılında da 155 milyon seviyesine ulaşmıştır. Tüketim değerindeki artış 2012 yılının ilk çeyreğinde de devam etmiştir. Tüketim değerlerindeki bu trend, dünya genelinde yaşanan krizin ülkemizi de etkilemesi neticesinde

yaşanan talep daralmasının ardından ekonominin tekrar canlanması ile birlikte artan talebi yansıtmaktadır.

4.2. Üretim

Korunma önlemine tabi ayakkabıların yerli üretimine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Üretim	2007	2008	2009	
Miktar (Milyon Çift)	162	151	150	
Değişim (%)		-6,8	-0,7	
Endeks	100	93	93	

Tüketim değerlerindeki düşüşe paralel olarak daralan ayakkabı üretimi 2009 yılının ardından yine tüketimdeki artışa paralel olarak artmaya başlamıştır. Buna göre ayakkabı üretimi 2009 yılında 150 milyon çift olarak gerçekleşirken, izleyen iki yılda sırasıyla 170 ve 190 milyon çift olarak gerçekleştiği görülmektedir. Üretim değerlerindeki artış 2012'nin ilk çeyreğinde de devam etmiş ve bir öncekin yılın aynı dönemine göre % 7,4 oranında bir artış sağlanmıştır.

4.3. Yurt içi Satışlar

Korunma önlemine tabi ayakkabıların yurt içi satışlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yurt İçi Satışlar	2007	2008	2009
Miktar (Milyon Çift)	111	102	101
Değişim (%)		-8,1	-1,0
Endeks	100	92	91

Ayakkabı üreticilerinin yurt içi satış değerleri de sektördeki tüketim ve üretim değerlerine paralel bir seyir izlemiştir. Buna göre 2010 yılına kadar bir miktar gerileyen yurt içi satış değerleri 2009 yılının ardından bir miktar artış göstermiştir. Bu artış 2012 yılının ilk çeyreğinde de devam etmiştir. Ancak yurtiçi satışlardaki artış oranı tüketimde yaşanan artışın oldukça gerisinde kalmıştır. Diğer bir ifade ile iç piyasadaki genişleme aynı oranda yurtiçi satışlara yansımamıştır.

4.4. Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranı (KKO)

Korunma önlemine tabi ayakkabılara ait kapasite ve kapasite kullanım oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Kapasite	**2007**	**2008**	**2009**
Miktar (Milyon Çift)	385	385	385
KKO (%)	42	39	39
Değişim (%)		-6,6	-0,7
Endeks	100	93	93

Sektörden alınan veriler ile yapılan incelemeler neticesinde elde edilen bilgilere göre sektörde halihazırda oldukça yüksek bir üretim kapasitesi bulunmakta ve sektördeki yerli üreticiler bu kapasiteyi artırmaya yönelik bir faaliyette bulunmamaktadırlar. Diğer taraftan üretim değerlerindeki artışa paralel olarak kapasite kullanım oranı artmaktadır.

4.5. İstihdam

Korunma önlemine tabi ayakkabılara ait istihdam değerleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

İstihdam	2007	2008	2009
Miktar (1000 Kişi)	375	366	335
Değişim (%)		-2,4	-8,5
Endeks	100	98	89

Ayakkabı sektörünün dağınık ve kayıt dışı işgücünün olduğu bir sektör olması sebebiyle net bir istihdam değerine ulaşmak zor olmaktadır. Gerek sektörle gerçekleştirilen görüşmelerde gerekse yapılan incelemeler neticesinde yukarıdaki tabloda yer alan istihdam değerlerine ulaşılmıştır. Buna göre 2009 yılında bir önceki yıla oranla oldukça gerileyen istihdam rakamı 2010 ve 2011 yıllarında ve 2012 yılının ilk çeyreğinde önceki dönemlere göre bir miktar artış göstermiştir.

4.6. Verimlilik

Korunma önlemine tabi ayakkabılara ait verimlilik değerleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Verimlilik Çift/Kişi	2007	2008	2009
	432	413	448
Değişim (%)		-4,5	8,5
Endeks	100	96	104

2009 yılında 448 çift olan kişi başına üretilen yıllık ayakkabı miktarı 2010 ve 2011 yıllarında artarak önce 496 çifte ardından 549 çift seviyesine yükselmiştir. Verimlilikte yaşanan bu artış 2012 yılının ilk çeyreğinde de devam etmiştir. Verimlilikte yaşanan bu artışta sektörde gerçekleştirilen meslek içi eğitim faaliyetlerinin yanı sıra daha fazla otomasyona geçilmiş olmasının da etkisi olmuştur.

4.7. Kârlılık

Korunma önlemine tabi ayakkabılara ait karlılık değerleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Karlılık (%)	2007	2008	2009	2010	2011	2011(3)	2012 (3)
	3	1	1	2	3	3	4
Değişim (%)		-66,7	0,0	100,0	50,0		33,3
Endeks	100	33	33	67	100	100	133

2009 yılından itibaren karlılık değerleri artış göstermektedir. Ancak sektörün mevcut karlılık durumunun oldukça düşük seviyede olduğu görülmektedir.

4.8. Değerlendirme

Ayakkabı sektörüne ait ekonomik göstergelerin incelenmesi neticesinde sektörün korunma önleminden olumlu olarak etkilendiği ve yerli üreticilerin rekabet koşullarına uyum sağlamakta olduğuna ilişkin kanıtların var olduğu anlaşılmıştır. Buna göre sektördeki hemen hemen tüm ekonomik göstergeler olumlu yönde bir seyir izlemektedir. Ancak tabloların incelenmesinden de anlaşılacağı üzere olumlu yönde ilerleyen ekonomik göstergelerde 2009 yılında dünya genelinde yoğun olarak hissedilen ekonomik krizin etkisi olmuştur. Küresel kriz birçok ekonomik göstergede etkili olmuş daha sonra krizin etkilerinin azalması ekonomik göstergelere de olumlu yansımıştır. Yerli üretime ait ekonomik göstergelerin ithalat istatistikleri ve iç piyasanın genel durumu birlikte değerlendirilmesi halinde yerli üreticilerdeki bir miktar iyileşmenin piyasadaki genel canlanmanın gerisinde kaldığı anlaşılmaktadır. Nitekim bir önceki bölümde de görüldüğü üzere gerek yerli üretimin iç piyasadan aldığı pay gerekse yerli üretimin ithalata oranı azalmaktadır. Bu durum, önlemin kaldırılması halinde sektörde ciddi bozulmaların meydana gelebileceğine işaret etmektedir.

5. İLGİLİ TARAFLARIN GÖRÜŞLERİ

1. Özel teknoloji ihtiva eden ayakkabı ithalatı: Soruşturmada ilgili taraf olarak başvuran bazı ithalatçılar ve ihracatçı firma temsilcileri, ithal ettikleri özel teknoloji ihtiva eden atletik ayakkabıların (STAF- Special Technology Athletic Footwear) sahip oldukları teknolojik özellikler nedeni ile yerli üretimi bulunmayan ürünler olduğunu bildirmişlerdir. Söz konusu ayakkabıların, sahip oldukları nitelikler itibariyle tüketiciler tarafından farklı algılandığını, yüksek fiyata sahip olmalarına rağmen tercih edildiğini, müşteri profilinin diğer ayakkabılar ile farklı olduğunu, bu

nedenle yerli üretilen benzer ayakkabılar ile doğrudan rekabet içinde olmadığını ifade etmişler ve olası bir önlem kapsamından bu ayakkabıların hariç tutulmasını talep etmişlerdir.

Bu tip ayakkabılar aşağıda yer alan tarife pozisyonlarında sınıflandırılmakta olup bu tarife pozisyonlarının altında özel teknoloji içermeyen ayakkabılar da ithal edilmektedir.

G.T.İ.P.	EŞYA TANIMI
6402.91.90.00.00	Diğerleri
6402.99.93.00.00	Erkek veya kadınlara ait olduğu belirlenemeyen ayakkabılar
6402.99.96.00.00	Erkekler için
6402.99.98.00.00	Kadınlar için
6403.91.13.00.00	Erkek veya kadınlara ait olduğu belirlenemeyen ayakkabılar
6403.91.16.00.00	Erkekler için
6403.91.18.00.00	Kadınlar için
6403.99.93.00.00	Erkek veya kadınlara ait olduğu belirlenemeyen ayakkabılar
6403.99.96.00.00	Erkekler için
6403.99.98.00.00	Kadınlar için
6404.19.90.00.11	Erkekler için
6404.19.90.00.12	Kadınlar için

Söz konusu hususlar soruşturma kapsamında incelenmiştir. Buna göre STAF (ileri/özel teknoloji ihtiva eden atletik faaliyetler için imal edilmiş spor ayakkabıları) ayakkabılar yüksek Ar-Ge çalışması sonucunda özel bir teknoloji ile üretilmiş olup münhasıran spor faaliyetlerinde kullanılmaktadır. Bu ayakkabılar ayağın topuk ve ön kısmını koruyan kompleks bir taban ile orta

kısmı şok emici ve/veya hareket kontrolü sağlayan tampon içermektedir. Bu özellikler kullanıcının spor faaliyeti esnasında daha yüksek performans sağlamasının yanında sakatlanmasını da önlemektedir. Özel teknoloji ihtiva eden bu ayakkabıların üretiminde enjekte edilmemiş tek tabakalı veya çok tabakalı kalıplı taban kullanılmaktadır. Bununla birlikte dikey ve yatay hareketlerin etkilerini absorbe etmek için özel olarak tasarlanmış sentetik materyallerden üretilen ve gaz veya sıvı içeren, hava geçirmez altlık gibi teknik özellikleri olan dış etkileri emen veya etkisiz hale getiren mekanik bileşenleri veya yoğunluğu az olan polimerler gibi materyallere de sahiptirler.

Özel teknoloji ihtiva eden ayakkabılar normal ayakkabılara göre benzer satış kanallarında pazarlanmakta iken tüketici algısı, ithalat ve pazarlama trendleri yönünden farklılık göstermektedir. Tüketici tercihleri açısından özel teknoloji ihtiva eden ayakkabıların günlük olarak da kullanılabilmesi mümkün olmakla birlikte normal ayakkabıların özel teknoloji ihtiva eden ayakkabıların kullanım alanlarında kullanımı daha sınırlıdır.

Özel teknoloji ihtiva eden ayakkabıların ithal fiyatları normal ayakkabılara göre % 30-% 40 oranında daha yüksektir. Perakende satış fiyatlarında ise özel teknoloji ihtiva eden ayakkabılar % 15-% 35 oranında normal ayakkabılara göre daha pahalıdır.

Gerçekleştirilen yerinde inceleme ziyaretlerinde özel teknoloji ihtiva eden ayakkabıların Türkiye'de üretim imkanlarının yeterince gelişmediği ayrıca bu tip ayakkabıların ithalatının yerli üreticiler için doğrudan bir rekabet unsuru oluşturmadığı değerlendirildiğinde yukarıdaki tarife pozisyonlarında yer alan ve özel teknoloji ihtiva eden ayakkabıların önlem kapsamı dışında tutulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

2. Öngörülmeyen gelişme: Soruşturmada ilgili taraf olarak başvuran bazı ithalatçılar GATT XIX. maddeden bahisle bir üründe korunma önlemi uygulanabilmesi için sektörde öngörülmeyen bir gelişme olması gerektiğini ifade ederek konuya ilişkin olarak sektörde böyle bir öngörülmeyen gelişme olmadığını iddia etmiş ve önlemin uzatılmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşmasının 7 nci maddesine göre, bir korunma önlemi: "korunma önleminin ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam ettiğinin ve sanayi dalının intibak etmekte olduğunu gösteren delillerin mevcut bulunduğunun ithalatçı üye ülkenin soruşturma otoritesi tarafından tespit etmiş olması şartıyla uzatılabilmektedir." Diğer bir ifade ile

uzatma soruşturmasında iki hususun varlığının incelenmesi gerekmektedir; önlemin gerekli olmaya devam ettiği ve sanayi dalının intibak etmekte olduğu. Soruşturma süresince de bu hususlar analiz edilmiş olup öngörülmeyen gelişme incelenmemiştir.

3. Küresel krizin etkisi: Soruşturmada ilgili taraf olarak başvuran bazı ithalatçılar son dönemde sektörde oluşan zararın ithalat artışından değil küresel krizden kaynaklandığını ifade ederek ciddi zararın ithalata atfedilmemesi gerektiğini dolayısıyla önlemin uzatılmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Gerçekleştirilen inceleme neticesinde küresel krizin ayakkabı sektöründe olumsuz etki meydana getirdiği, gerek ihraç pazarlarında gerek yurtiçi talepte yaşanan daralmanın sektörü etkilediği anlaşılmıştır. Diğer taraftan krizin etkisi sektörün almış olduğu uyum önlemlerinin etkilerini de geciktirmiştir.

Öte yandan 2009 yılından sonra dünya genelinde yaşanan ekonomik canlanma ve buna paralel olarak artan yurtiçi tüketim talebi yerli üreticilere sınırlı olarak yansımış ve yerli üreticiler artan talepten sınırlı düzeyde pay alabilmişlerdir. Bu dönemde ithalat ciddi oranda artarken, yurt içi satışlardaki artış oldukça düşük seviyelerde kalmıştır. Bu dönemde artan ithalat sebebiyle ithalatın piyasa payı % 35 oranında artmıştır. Ayrıca fiyat olarak da ithalat yerli üretimi baskılamaktadır.

6. UYUM PLANI

Sektörün sürdürmekte olduğu moda, tasarım, Ar-Ge ve eğitim odaklı faaliyetleri ve strateji çalışmaları aşağıda özetlenmektedir.

Eğitim:

Ayakkabı sektörü esasen emek yoğun bir sektör olması ve sektörde çalışanların mesleki yeterliliğinin nihai ürünün kalitesini doğrudan etkiliyor olması sebebiyle sektördeki insan kalitesinin artırılması büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede sektörün nitelikli ara ve teknik eleman ihtiyacı meslek içi eğitimlerle gerek teknik lise düzeyinde gerekse ön lisans ve lisans düzeyindeki eğitimlerle desteklenmek suretiyle sektörün insan kaynaklarının iyileştirilmesi süreci devam etmektedir. Bu sayede sektörde çalışan işçilerin niteliği artmakta buna paralel olarak da üretilen ayakkabı kalitesinde artış gözlemlenmektedir.

Sektörde mesleki eğitim faaliyetleri 1997 yılında kurulan TASEV (Türkiye Ayakkabı Sektörü Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı) öncülüğünde Avrupa Birliği, KOSGEB ve MEB işbirliği ile gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede son 5 yıl içerisinde çeşitli illerde 13 adet meslek lisesi faaliyete geçmiştir. Bu okullardan mezun olanların bir kısmı ayakkabı sektöründe istihdam edilmeye başlanmıştır. Ayrıca 2009 yılında Avrupa Birliği MEB-KOSGEB-TASEV işbirliği protokolü çerçevesinde lise mezunlarına 2 yıl süreli meslek yüksekokulu eğitimi verilerek 120 mezun verilmiş olup bunların % 90'ı sektörde çalışmaktadır. Diğer taraftan çeşitli üniversitelerde Meslek Yüksek Okulları Ayakkabı Tasarım ve Üretim Programları açılmıştır.

Yine TASEV öncülüğünde ön lisans ve lisans düzeyinde verilen mesleki eğitimin kalitesinin artırılması ve sektörün ihtiyaçları ile okullarda verilen eğitimde eşgüdümün sağlanmasını teminen 24 Aralık 2011 tarihinde geniş bir katılımlı bir çalıştay yapılmıştır. Ayrıca ayakkabı sektörünün ihtiyaç ve beklentilerine uygun nitelikte eleman yetiştirilebilmesine yönelik akademik eğitim ve yaşam boyu eğitim modeli geliştirebilmek amacıyla İDMİB, TÜRDEV ve DETEK işbirliğiyle yalnızca eğitim odaklı bir Arama Konferansı düzenlenmiştir.

TASEV ile İŞKUR arasında yapılan protokollerle meslek edindirme kursları açılmış ve sektörün nitelikli eleman ihtiyacına yönelik olarak eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir.

Tanıtım-Tasarım:

Ayakkabı sektöründe moda, marka, tasarım gibi alanlarda yaşanan gelişmeler de sektörde rekabetçilik açısından büyük önem arz etmektedir. Zira dünyada özellikle gelişmiş ülkelerde ayakkabı tüketiminin önemli bir kısmı ihtiyaç saikiyle değil, modadaki trendlere göre gerçekleşmektedir. Türkiye özellikle son yıllarda tasarım ve markalaşma konusunda önemli adımlar atmış bu sayede yerli üreticiler rekabet güçlerini önemli ölçüde artırmıştır. Gerçekleştirilen yerinde inceleme ziyaretlerinde ve yapılan pazar araştırmalarında son yıllarda yurt içi markaların sayısının ve bu markaların bilinirliğinin artmakta olduğu tespit edilmiştir.

Bu çerçevede 2005 yılından beri faaliyette bulunan Deri Tanıtım Grubu tarafından özellikle deri ayakkabıların yurtdışı pazarlardan daha fazla pay almasını teminen çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda sektörün rekabet gücünü artırmaya dönük olarak sektörde ulusal ve uluslararası markaların oluşturulması yönünde faaliyetler yürütülmektedir.

Sektör tarafından çeşitli pazarlardaki fuarlara katılım sağlanmakta, bu sayede sektördeki firmalar hem yeni pazarlara açılmakta hem de bu fuarlar sektördeki firmaların daha rekabetçi bir yapıya dönüşmeleri konusunda itici güç olmaktadır.

Ayrıca ayakkabı sektörü tarafında her yıl iki defa AYMOD Uluslararası Ayakkabı Moda Fuarı düzenlenmektedir. Söz konusu fuar ayakkabı üreticilerinin ürünlerini gerek Türkiye'de gerek yurtdışında farklı pazarlarda satmalarına imkân sağlamaktadır.

7. KORUNMA ÖNLEMİNİN GEREKLİ OLMAYA DEVAM EDİP ETMEDİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşmasının 7 nci maddesine göre; bir korunma önlemi, korunma önleminin ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam ettiğinin ve sanayi dalının intibak etmekte olduğunu gösteren delillerin mevcut bulunduğunun ithalatçı üye ülkenin soruşturma otoritesi tarafından tespit etmiş olması şartıyla uzatılabilmektedir. Bu çerçevede Anlaşmanın 7 nci maddesinde sayılan koşullara ilişkin soruşturmada elde edilen tespitler aşağıda belirtilmektedir.

i) Korunma önleminin ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam ettiğine ilişkin tespitler:

Soruşturma konusu ürünün ithalatındaki gelişmeler ile sektörün geneline ilişkin ekonomik göstergeler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Ekonomik Göstergeler	Birim	2007	2008	2009	2010	2011	2011 (3)	2012 (3)
İthalat	Milyon Çift	30	35	31	37	48	17	17
Üretim	Milyon Çift	162	151	150	170	190	48	51
Tüketim	Milyon Çift	142	138	133	144	155	39	41
Yurtiçi Satışlar	Milyon Çift	111	102	101	105	106	26	27
İthalat Piyasa Payı	%	21	25	23	26	31	44	42
Yerli Ürünlerin Piyasa Payı	%	79	75	77	74	69	56	58
Kapasite	Milyon Çift	385	385	385	385	385	385	385
KKO	%	42	39	39	44	49	49	53
İstihdam	1000 Kişi	375	366	335	343	346	348	352
Verimlilik	Çift/Kişi %	432	413	448	496	549	546	580
Kârlılık	%	3	1	1	2	3	3	4

Yukarıda yer alan tabloda da görüleceği üzere 2009 yılından sonra sektöre ait tüm göstergelerde bir ilerleme göze çarpmaktadır. 2009 yılından sonra özellikle iç piyasada hızlı bir canlanma yaşanmıştır. Bu dönem içerisinde yurt içi tüketim % 17 oranında artmıştır. İç piyasadaki

canlanmaya paralel olarak artan tüketim talebini karşılamak için yerli üretim ve yerli üretime paralel olarak da yurt içi satışlar artmıştır. Bununla beraber ithalat da aynı dönem içerisinde artış göstermiştir. Ancak bu dönem içinde ithalat miktar bazında % 50'nin üzerinde artış gösterirken aynı dönem içerisinde yurt içi satışlarda % 5 oranında bir artış olmuştur. Bu göstergeye paralel olarak ithalatın piyasa payı % 23 düzeyinden % 31 düzeyine yükselmiştir.

Yukarıdaki tabloda ayrıca istihdam, verimlilik, karlılık, kapasite kullanım oranı (KKO) gibi sektöre ilişkin ekonomik göstergelerde de iyilişme göze çarpmaktadır. Ancak iç piyasa koşulları daha detaylı incelendiğinde piyasadaki canlanmanın iç piyasaya oldukça sınırlı düzeyde yansıdığı göze çarpmaktadır. Bu durum karlılık düzeyinde de görülmektedir. Karlılık artmakla birlikte oldukça düşük seviyelerde seyretmektedir.

Piyasalarda son dönemde yaşanmakta olan hızlı ve keskin ithalat artışı yurt içi piyasadaki tüketim artışı sebebiyle yerli üretime ait ekonomik göstergelere çok fazla olumsuz etki yapmamış olmakla birlikte uygulanmakta olan korunma önleminin kaldırılması durumunda mevcut ithalat trendinin yerli üreticilere ciddi zarar vereceği muhtemeldir. Dolayısıyla korunma önlemi uygulamasına devam edilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

***ii)* Sanayi dalının intibak etmekte olduğunu gösteren delillerin mevcudiyetine ilişkin tespitler:**

"6 ncı Uyum Planı" kısmında yerli üreticilerin rekabet güçlerini artırmaya dönük olarak yapmış oldukları ve bir kısmı hali hazırda devam eden eğitim ve tasarım gibi alanlarda sektörün faaliyetleri özetlenmiştir. Bu hususlara ilave olarak sektörün rekabet koşullarına intibak etmekte olduğunu gösteren bir kısım hususlar aşağıda yer almakadır.

Ayakkabı sektöründe ürün kalitesinin artırılmasında ve buna paralel olarak rekabet gücünün artırılmasında Ar-Ge çalışmaları da büyük önem arz etmektedir. Gerçekleştirilen yerinde inceleme ziyaretlerinde ve yapılan araştırmalar neticesinde son yıllarda yerli üretici firmaların Ar-Ge faaliyetlerine ağırlık verdiği ve bu sayede üretim kaliteleri ile birlikte ürün portföylerini de geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Buna göre önceki yıllarda üretimi oldukça sınırlı olan yüksek teknoloji ürünü katma değeri yüksek itfaiyeci botları, asker ve polis botları, motorcu botları ve sektörel ihtiyaçlara göre teknik botlar üretilmeye başlanmıştır. Bu çerçevede askerler için soğuk iklim botları, çöl ortamında ve kayalık

arazide tırmanma botları, karargâh içerisinde kullanıma uygun, ormanlık arazide yürüyüş botları ve benzerleri olmak üzere burkulmayan, tırmanışta kolaylık sağlayan hafif ve çok yüksek dayanım içeren ergonomik botlar ile itfaiyeciler için 300 C dereceye dayanıklı, su geçirmeyen, tulum altına ve üstüne giyilebilen botlar geliştirilmiştir. Ayrıca yine sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde 300 C dereceye dayanıklı, metal içermeyen, kullanımı rahat ve hafif iş emniyet ayakkabıları üretilmeye başlanmıştır.

Ayakkabı sektöründe Ar-Ge, tasarım gibi faaliyetlere önem vermek suretiyle rekabetçi olabilmek için kurumsallaşma büyük önem arz etmektedir. Ancak ayakkabı sektöründe üretim yapan yerli üreticilerin büyük bölümünün küçük atölyelerde faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir. Ancak ölçek ekonomilerinden faydalanmak suretiyle verimlilik artışının sağlanabilmesi açısından yerli üretici firmaların ölçek olarak büyümeleri önemlidir. Gerçekleştirilen yerinde inceleme ziyaretlerinde kurumsallaşma yönünde önemli adımlar atıldığı, üretimde bant teknolojisinin yaygınlaştığı, iş güvenliği ve ürün standardı gibi konularda önemli atılımların yapılmış olduğu görülmüştür. Ayrıca stoksuz olarak sipariş üzerine çalışan yerli üreticilerin ayakkabı modasının da hazır giyim sektörüne benzer şekilde hızlı değiştiği günümüzde Avrupa ve Rusya gibi hedef pazarlara hızlı ürün tedariki sağlama amacıyla ortalama olarak siparişlerini tamamlama sürelerini % 30 oranında azalttığı görülmüştür.

Ayakkabı sektörünün ilerlemesi ve rekabet gücünün artması ayakkabı yan sanayinin gelişmesi ile paralel bir seyir izlemektedir. Son dönemde ayakkabı imalatında kullanılan ayakkabı aksesuarı, saya üretimi, taban teknolojileri gibi konularda da önemli gelişmeler sağlanmıştır. Bu gelişmeler de ayakkabı sektörünün rekabet gücünün artmasına olumlu etki sağlamaktadır.

Üretilen ürün kalitesindeki ve sektörün rekabet gücünde yaşanan artışı gösteren temel göstergelerden bir tanesi ihracat değerlerinde yaşanan artıştır. Buna göre 2009-2011 döneminde ayakkabı ihracatı % 70 oranında artış göstermiştir. 2012 yılının ilk çeyreğinde de ihracat artış hızını sürdürmektedir.

Sonuç olarak yerli üreticilerin korunma önleminin yürürlüğe girmesinden itibaren eğitim, tanıtım, tasarım, Ar-Ge, makineleşme gibi alanlara ağırlık vermek suretiyle sektördeki ciddi zararın bertaraf edilmesine ve rekabet şartlarına uyumun sağlanmasına yönelik olarak faaliyetlerde bulundukları anlaşılmaktadır. Ancak eğitim, tasarım gibi faaliyetlerin sonuçlarının orta vadede ortaya çıkıyor olması sebebiyle bu çalışmaların sonuçlarının sektörde tam anlamıyla alınması

zaman almaktadır.

8. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Sonuç olarak, 2006 yılından beri uygulanmakta olan korunma önlemi sayesinde sektörde meydana gelen olumlu gelişmeler, yerli üreticilerin içinde bulunduğu uyum süreci ve önlemin gerekli olup olmadığına ilişkin görüşler ile yukarıda belirtilen diğer hususlar beraber ele alındığında korunma önleminin süresinin uzatılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede ayakkabı ithalatına yönelik olarak uygulanan korunma önleminin süresinin ikinci önlem süresinin bitiminden itibaren iki yıl daha uzatılmasının yerinde olacağı, özel teknoloji ihtiva eden ayakkabıların ise önlem kapsamı dışında tutulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

EK : ÜLKELER İTİBARİYLE İTHALAT İSTATİSTİKLERİ

ÜLKE ADI	2009				2010			
	Miktar	Dolar	B.F.	Miktar %	Miktar	Dolar	B.F.	
ÇİN	22.053.697	254.032.879	11,52	71,00%	27.622.082	322.236.517	11,67	
VİETNAM	3.292.810	63.065.478	19,15	10,60%	3.564.873	71.877.270	20,16	
ENDONEZYA	2.604.668	51.200.518	19,66	8,40%	2.613.016	57.006.081	21,82	
BREZİLYA	531.465	7.964.159	14,99	1,70%	622.986	8.021.624	12,88	
HİNDİSTAN	536.774	12.412.256	23,12	1,70%	526.948	12.442.080	23,61	
İTALYA	544.778	45.018.676	82,64	1,80%	503.069	51.186.342	101,75	
KAMBOÇYA	87.203	1.437.034	16,48	0,30%	174.912	2.748.666	15,71	
TAYLAND	349.745	8.154.809	23,32	1,10%	368.253	6.324.469	17,17	
İSPANYA	193.143	6.972.608	36,1	0,60%	228.936	7.828.247	34,19	
ALMANYA	37.733	1.410.415	37,38	0,10%	49.155	1.499.819	30,51	
PORTEKİZ	120.828	4.201.509	34,77	0,40%	92.211	3.527.429	38,25	
SURİYE	132.499	2.610.041	19,7	0,40%	236.408	4.696.955	19,87	
BANGLADEŞ	10.013	216.772	21,65	0,00%	46.238	871.525	18,85	
TAYVAN	22.577	483.289	21,41	0,10%	33.918	903.159	26,63	
DOMİNİK CUM.	41.381	1.847.828	44,65	0,10%	36.882	1.816.765	49,26	
FAS	27.760	2.035.293	73,32	0,10%	51.344	3.564.400	69,42	

MALEZYA	56.300	1.258.182	22,35	0,20%	45.580	518.013	11,36	
MOLDOVYA	10.034	253.411	25,26	0,00%	8.827	269.406	30,52	
ROMANYA	62.525	2.600.528	41,59	0,20%	66.446	2.954.268	44,46	
TUNUS	19.160	698.118	36,44	0,10%	59.143	1.499.684	25,36	
UKRAYNA	2.510	53.365	21,26	0,00%	21.663	333.320	15,39	
İNGİLTERE	27.352	970.127	35,47	0,10%	19.142	972.077	50,78	
A.B.D.	2.141	139.011	64,93	0,00%	4.977	285.691	57,4	
ARNAVUTLUK	14.146	429.068	30,33	0,00%	18.707	524.081	28,02	
AVUSTRALYA	18.559	1.037.566	55,91	0,10%	6.866	406.378	59,19	
AVUSTURYA	4.886	148.272	30,35	0,00%	531	17.410	32,79	
BOSNA HERSEK	11.435	524.132	45,84	0,00%	12.583	525.856	41,79	
BULGARİSTAN	4.511	253.065	56,1	0,00%	11.361	444.633	39,14	
DİĞER	252.588	5.369.479			298.038	6.576.053		
TOPLAM	31.073.221	476.797.888			37.345.095	571.878.218		